

BEVILAQUA – ДЕСЕНИРАНЕ И ДЕКОРИРАНЕ НА ТЪКАНИ, ТВОРЧЕСКИ ПРОЦЕС, ВИДОВЕ СТИЛИЗАЦИИ, ТЕХНИКИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДЕКОРАТИВЕН ТЕКСТИЛ

Милка Григорова Александрова

*Югозападен университет „Неофит Рилски“, Факултет по изкуствата,
специалност Мода, ул. „Иван Михайлов“ 66, 2700 Благоевград, България
e-mail: milkaaleksandrova@gmail.com*

Резюме

Историята на костюма и декоративния текстил е неразривно свързана с културното развитие на човечеството. Венеция, наричана „Пресветлата господарка на моретата“, играе ключова роля в текстилната индустрия от XIII до XVIII век, когато градът става център на производството и търговията с луксозни тъкани. Сред най-ценните текстилни изделия е венецианското кадифе, известно със сложните си техники и изключителното си качество.

Компанията **La Tessitura Luigi Bevilacqua**, основана през 1499 г., е последният производител на автентично венецианско кадифе, изработвано на ръчни дървени станове. През вековете техните изделия са украсявали кралски дворци, религиозни институции и аристократични домове по цял свят. Процесът на производство е запазен в автентичния си вид и до днес, като тъкачите работят ръчно нишка по нишка, създавайки уникални десени.

Венецианското кадифе се отличава с богато украсени мотиви, вдъхновени от различни култури – от персийски лъвове до китайски символи. За да съхранят своята текстилна доминация, венецианските майстори разработват иновативни техники, които остават ненадминати и до днес. Изследването на тези традиции разкрива значението на текстилното изкуство в модата и дизайна, като вдъхновява съвременните творци да преоткрият древните методи на тъкане и декориране.

Ключови думи:

текстил, декоративен текстил, Венеция, кадифе, тъкачество, La Tessitura Luigi Bevilacqua, десениране, ръчно тъкане, текстилни техники, модна история, луксозни тъкани, занаятчийство, художествени мотиви, културно наследство, традиционни методи

BEVILAQUA – PATTERNING AND DECORATION OF FABRICS, CREATIVE PROCESS, STYLIZATION TYPES, TECHNIQUES FOR DECORATIVE TEXTILE PRODUCTION

Milka Grigorova Aleksandrova

South-West University "Neofit Rilski", Faculty of Arts, Fashion Department

66 Ivan Mihaylov Str., 2700 Blagoevgrad, Bulgaria

e-mail: milkaaleksandrova@gmail.com

Abstract

The history of costume and decorative textiles is inseparably linked to the cultural evolution of humanity. Venice, known as "The Most Serene Mistress of the Seas," played a crucial role in the textile industry from the 13th to the 18th century, becoming a hub for luxury fabric production and trade. Among the most prized textile creations was Venetian velvet, renowned for its intricate techniques and exceptional quality.

The company **La Tessitura Luigi Bevilacqua**, established in 1499, remains the last producer of authentic Venetian velvet, crafted on traditional wooden looms. Over the centuries, their textiles have adorned royal palaces, religious institutions, and aristocratic residences worldwide. The production process has been meticulously preserved, with artisans weaving each thread by hand to create unique and elaborate patterns.

Venetian velvet is distinguished by its richly decorated motifs, inspired by diverse cultures—from Persian lions to Chinese symbols. To maintain their dominance in textile craftsmanship, Venetian artisans developed innovative techniques that remain unparalleled to this day. Exploring these traditions reveals the profound significance of textile art in fashion and design, inspiring contemporary creators to rediscover ancient weaving and decorating methods.

Keywords:

textile, decorative textile, Venice, velvet, weaving, La Tessitura Luigi Bevilacqua, patterning, hand weaving, textile techniques, fashion history, luxury fabrics, craftsmanship, artistic motifs, cultural heritage, traditional methods

Развитие на текстила и декоративните изкуства: историческо наследство и съвременни интерпретации.

Проследявайки развитието на човечеството и в частност историята на костюма – тема с особена важност за културолози, антрополози, художници, дизайнери и историци, можем да разкрием неподозирани исторически тайни, свързани с изкуството, естетическите вкусове, идеалите за красота и културното израстване на обществата.

Текстилните артефакти представляват безценни носители на информация за развитието на декоративните изкуства по света. Те свидетелстват за технологичния напредък, социалните структури и артистичните търсения на различни епохи и култури. Разглеждайки ги, можем да разберем не само техниките за производство и декорация, но и как текстилът е бил използван като средство за комуникация, социален статус и културна идентичност.

Разбира се, художествените постижения и стилове се различават в зависимост от географските региони, затова е удачно да ги разгледаме в контекста на няколко основни школи:

- Европейска школа – с богати традиции в текстилното производство, вариращи от изтънчените френски гоблени до пищните венециански кадифета и английските бродерии.

- Азиатско-ориенталска школа – включваща японските кимона, китайските копринени тъкани и индийските текстилни орнаменти с уникални багрилни и щамповани техники.

- Африканска школа – със своите характерни ръчно тъкани платове като канте (Ghana Kente), адире (нигерийски батик) и сложните мотиви на берберските текстили.

- Северно и южноамериканска школа – представена от традиционните тъкани на маите, инките и ацтеките, както и от ярко оцветените мексикански бродерии.

Всяка една от тези школи носи в себе си самобитно декоративно богатство, формирано в различни исторически периоди. Те представляват живо наследство, което традиционните занаятчийски техники съхраняват и предават на съвременните поколения. Всяка една е като пътуване през времето, изпълнено с естетически открития и артистични интерпретации. Но за да стесним фокуса, ще насочим вниманието си към една от най-емблематичните европейски текстилни традиции – тъкачницата **BEVILAQUA**. Тази историческа работилница, оцеляла през вековете, е известна със своите изящни венециански кадифета, символ на лукс и занаятчийско съвършенство.

Не е случайно, че някои от най-големите имена в модната индустрия черпят вдъхновение от тези традиционни текстилни шедьоври. Днес, в търсене на устойчивост и идентичност, дизайнерите обръщат поглед към класическите методи за десениране и декориране на тъкани, плетива и кожа, съчетавайки ги с модерни технологии и концепции.

Тициано Гуардини, екодизайнер и носител на първата награда Green Carpet Fashion Award, е определян от медиите като „дизайнера на природата“. През 2017 г. той бе отличен от Ливия Фърт на Green Carpet Fashion Awards и бе избран от Vogue за **The Next Green Talents**. Според него: *„Екологичната устойчивост е способността да възприемаме свежеността на живота“*.

Проектът „Рокля за Венеция“ е част от официалната програма на Homo Faber In Città и е инициатива на **Venezia da Vivere** – платформа, която популяризира Венеция като иновативен и продуктивен град, идеално място за живот, работа и творчество. *„Всеки детайл в този проект носи огромна стойност – от ръчното изработване на облеклата до използването на изискани тъкани от нашия архив. Венеция пише новата история на модата, преплитайки*

занаятчийство, устойчивост и съвременна култура. „Рокля за Венеция“ гледа към бъдещето, създавайки път към „устойчива мода“, в която екологичната визия се превръща в основен актив за региона и новите поколения. Модата в този проект изпълнява своята роля като мощно средство за предаване на важни послания.“ Цитирано от: РОКЛЯ ЗА ВЕНЕЦИЯ: КОГАТО МИНАЛО СРЕЩА ЗЕЛЕНОТО БЪДЕЩЕ 15/4/2022 <https://www.luigi-bevilacqua.com/en/a-dress-for-venice-exhibition-2022/>

Заедно с Тициано Гуардини и по-горе споменатата **Tessitura Luigi Bevilacqua** – единствената функционираща текстилна фабрика във Венеция – проектът ангажира **Tavolo Veneto della Moda** (Конфедерации на занаятите, индустрията и търговията във Венето) и някои от техните компании-членки, както и университети и професионални училища. Ето такъв вид инициативи и акции за приемственост са повод за гордост, а наше задължение е да ги обсъждаме и популяризираме.

През последните близо 150 години работилницата **Tessitura Luigi Bevilacqua** е изпълнявала поръчки за папи, монарси и кралски дворове. Каdifето на Бевилакуа с жълт десен краси Овалния кабинет на Белия дом, а алената му дамаска – столовете в Кремъл. Компанията е официален доставчик на Ватикана от десетилетия. Днес тя е главен герой в най-новите инициативи свързани с етичната мода, както и ярък участник в Седмица на модата във Венеция (VENICE FASHION WEEK).

Европа – континентът на вековните текстилни традиции

Старият континент пази в своите работилници и ателиета неподражаемо текстилно богатство. Венеция, наричана "Пресветлата господарка на моретата", е град с дълбоки корени в текстилното изкуство. Мислейки за началото на темата, в съзнанието

ми изплува всичко онова, което научих по време на проекта „Цветовите на Венеция“ на „Група цвят“, в който имах удоволствието да участвам. Този проект ми даде възможност да се потопя в магията на старите техники за тъкане, багрене и десениране, съхранени и до днес в работилниците на Венеция и малките острови около нея – Мурано (стъкло) и Бурано (ръчни дантели).

Историята на текстила е не просто хронология на материали и техники – тя е разказ за културната еволюция на човечеството.

Венеция и нейната географска особеност определя широката търговска дейност, която е основното предимство в развитието и, като люлка на Европейската цивилизация.

Политическото и икономическо устройство на Община VENETO, превръща района в най-богатия възел на континента, богат не само в материален смисъл, но в културно-естетически смисъл. Тук е родината на първата застрахователна компания (Generali) и първият закон уреждащ патентната защита. Важно е, да споменем, че тук Църквата не е упражнявала своя строг контрол.

Темата за Bevilacqua и производството на декоративен текстил обхваща не само специфични техники и стилове, но и дълбоката културна и историческа роля на текстилните занаяти в развитието на европейското изкуство. Тук можем да разгледаме детайлно значението на текстилната индустрия в Европа, като акцентираме върху творческия процес, техниките за десениране и декориране, и стиловете, които тя е развила през вековете.

Исторически контекст и развитие на текстила

Текстилната индустрия в Европа има дълга и богата история, датираща още от древността. В началото текстилът е бил произвеждан ръчно, като всяка култура е развивала свои собствени уникални техники

за тъкане и декорация. Например, в Средновековието и Ренесанса, Италия и по-специално Венеция, стават водещи центрове за производство на луксозни платове, включително кадифе, коприна и брокат, които често били украсени с детайлни орнаменти.

Bevilaqua – Символ на текстилната традиция

Тъкачницата Bevilaqua, разположена във Венеция, е една от най-старите работилници за производство на висококачествени текстили в Европа. Основана през 1875 г., Bevilaqua продължава традицията на венецианското кадифе, което датира още от XIV век. Тази тъкачница се отличава с използването на ръчни станове и техники, които са останали непроменени през вековете.

Венецианското кадифе е известно със своята изключителна плътност и финес, като се използват сложни техники за тъкане, които включват наслаждане на нишките, за да се постигне уникалният триизмерен ефект на кадифето. Текстилт на Bevilaqua често е украсен със златни или сребърни нишки, което добавя допълнителен лукс и изтънченост.

Творчески процес и техники

Производството на декоративен текстил включва няколко ключови етапа, всеки от които изисква голямо майсторство и внимание към детайла:

1. Десениране и стилове: Десенирането на текстилите е изключително важно, защото то определя естетическото въздействие на продукта. В Bevilaqua десените често черпят вдъхновение от класически венециански мотиви, като флорални и геометрични елементи, както и ориенталски влияния, донесени чрез търговските връзки на Венеция с Близкия Изток и Азия.

2. Техники за изработка: Основните техники, които Bevilaqua използва, включват тъкане на ръчни станове и изработване на

богати декорации чрез апликиране на метални нишки. Всеки десен се създава индивидуално, което придава уникалност на всяко парче текстил. Сложността на тези техники често изисква месеци работа за изработката на един единствен метър текстил.

Стилизации и видове декорации

В текстилното производство на Bevilaqua често се използват декоративни елементи като злато и сребро, които добавят блясък и престиж. Други типични елементи включват използването на сложни форми и детайли, вдъхновени от природата и архитектурата на Венеция.

1. Кадифетата биват: Брокатно кадифе, украсено със златни и сребърни нишки, символизиращо богатство и престиж.

Жакардово кадифе, с детайлни фигури и орнаменти, често вдъхновени от флорални и геометрични мотиви. **Рязано кадифе,** при което част от влакната се отстраняват, за да се постигне ефект на светлосенки.

По-горе изредените са характеристики на технологията на производството.

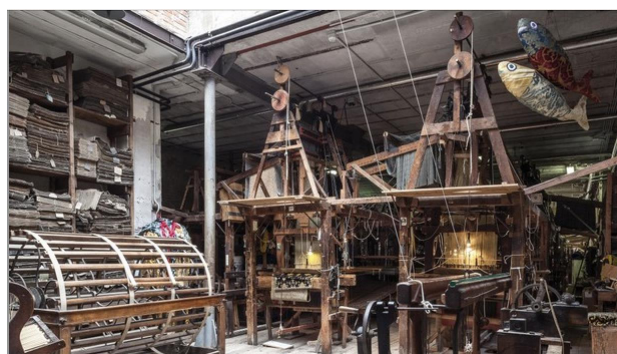

Фото: Луиджи Чуфреда, Сетимо Канатела, Марта Форментело за Venezia da Vivere <https://www.luigi-bevilacqua.com/en/a-dress-for-venice-exhibition-2022/>

Венецианското кадифе се тъче на специални станове, които позволяват създаването на сложни мотиви и релефни десени – разкош и майсторство, вплетени в нишките на времето. Кадифето е повече от

текстил – то е символ на изящество, лукс и непреходна естетика. Венецианското кадифе, едно от най-фините в историята, разказва историята на майсторството, занаятите и културния обмен между Изтока и Запада.

Произход и развитие

Производството на кадифе в Европа започва да процъфтява през късното Средновековие, като Венеция се превръща в един от водещите центрове за текстилна продукция. Благодарение на търговските си връзки с Византия, Персия и Китай, венецианските занаятчии усвояват тайните на тъкането и багрено на фини материи, които по-късно усъвършенстват.

От XIII до XVIII век Венеция е център на търговията с луксозен текстил и кинкалерия. В разцвета на индустрията венецианските майстори работят на 6000 дървени тъкачни стана, за да удовлетворят поръчките за пищни одежди на ренесансовите благородници. Най-желаният плат в морската република е бил кадифето.

Днес във Венеция и в цяла Италия е останала само една компания, която произвежда кадифе с традиционни дървени станове – La Tessitura Luigi Bevilacqua. Семейният бизнес проследява историята си чак до 1499 г. В работилницата, разположена край Канале Гранде, група майстори все още пазят тайните на венецианското кадифе.

Сред 3500 модели (перфокарти) и проекта за тъкане, датиращи от Средновековието до 20-те години на XX век, старите тъкачни станове от XVIII век продължават да работят. В тази съкровищница от копринени дамаски, брокат и бродирана с позлата тапицерия процесът на производство остава непроменен в продължение на 300 години. Кадифето се изработва нишка по нишка, изцяло на ръка.

Луиджи Бевилакуа основава студиото си през 1875 г., но текстилните традиции на фамилията датират отпреди повече от 500 години. Картина от 1499 г. изобразява парад на венециански аристократи в кадифени тоги с

надпис: "Джакомо Бевилакуа, тъкач на кадифе". Оттогава техниките на тъкане се предават през поколенията, като всеки майстор ги пази и обучава доверен екип от тъкачи.

Влияние върху модата и изкуството

Разкошните венециански платове не само обличат знатните особи, но и намират място в живописата и интериорния дизайн. Художници като Тициан и Веронезе често изобразяват своите персонажи в тежки кадифени одежди, а в дворците и катедралите на Европа кадифените завеси и гоблени подчертават величието на епохата. Днес автентичното изкуство е в центъра на вниманието на редица творчески колективи, индивидуални артисти, кино продукции, модни къщи и много други.

Наследство и съвременно значение

Въпреки индустриализацията, венецианското кадифе продължава да се цени като върховен пример за занаятчийско изкуство. Малки работилници във Венеция и днес произвеждат платове по традиционни методи, а творчески мислещите дизайнери и художници се инспирират от тази богата текстилна традиция. Не е случайно, че много от великите имена в модата и всички жанрове в изкуствата черпят вдъхновение от традиционните постижения в областта на текстилното производство и декорация – от жакардовите тъкани, през дантелите и плетивата до кожарството.

Счетоводните книги на фирмата разкриват елитната ѝ клиентела: иранския шах, кувейтския шейх, членове на шведското кралско семейство, египетския крал Фарук, който е поръчал километър зелено кадифе, и дори махараджата на Гуалиор, пожелал бродиран герб с два надигащи се питона.

Въпреки изминалите векове, производството остава непроменено. В работилницата ритмичното тракане на тъкачните станове отеква, докато майсторите

извайват тъканите сантиметър по сантиметър. Един тъкач може да произведе едва 25 см плат на ден. Трима души са работили върху 740-метров модел в продължение на три години, (това сочи статистиката).

Тайната на венецианското кадифе е в неговата сложност. То винаги е било желано, заради недостижимото му излъчване, но трудно за производство. Венеция започва да внася коприна от Византия още преди пътванията на Марко Поло, но след XIV век тъкачи от Лука (френската занаятчийска школа) пренасят нови техники, които издигат венецианския текстил на друго ниво. През XVI век една пета от населението на града е ангажирана с търговията на коприна и кадифе.

Текстилт се превръща в основен източник на богатство за републиката. Венецианските майстори създават уникални техники за тъкане и декорация, които остават ненадминати. Кадифето, коприната и

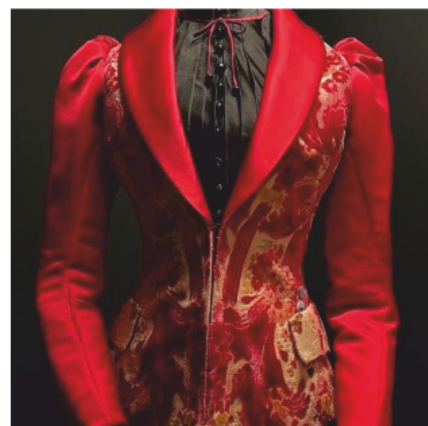
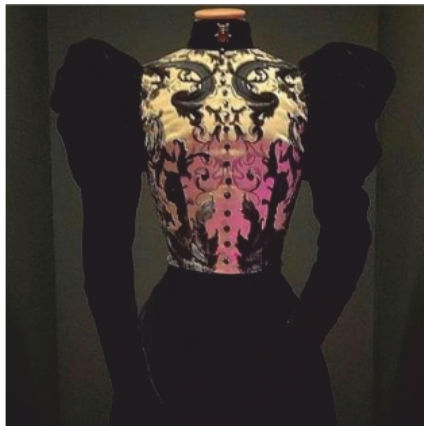
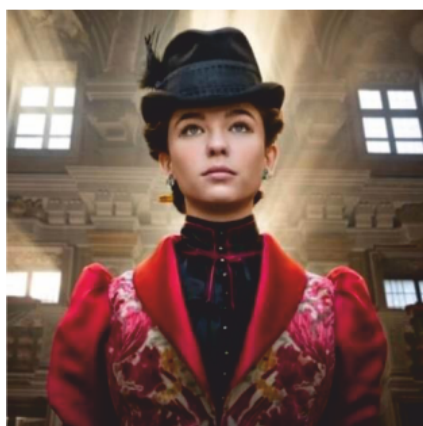
дамаската от работилницата на Бевилакуа носят духа на Венеция – изисканост, майсторство и ненадминато качество.

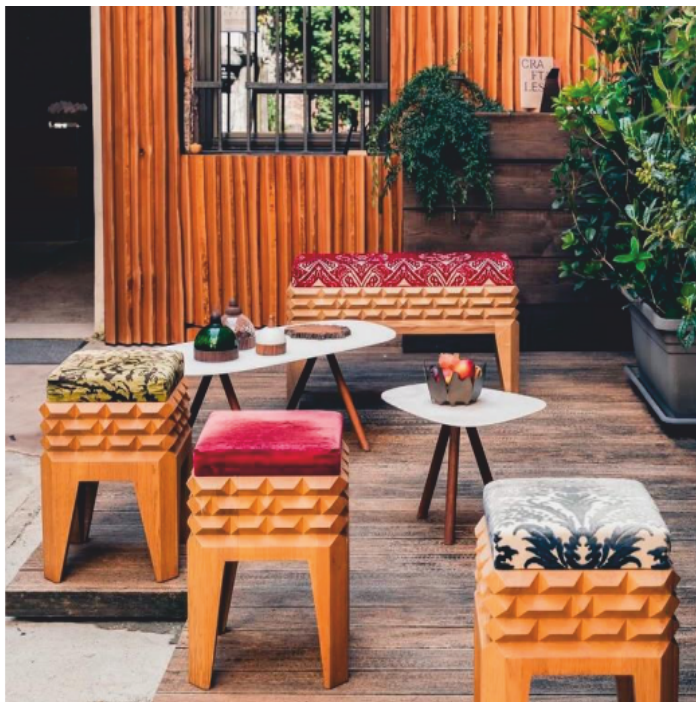
Съвременни прояви на пряко внедряване на древния занаят – изкуството на Венеция:

Netflix и Tessitura Luigi Bevilacqua

Костюмите към нашумелия напоследък сериал по Netflix, посветен на първата дама адвокат на Италия – **venicefashionweek** – Невероятната история на Лидия Поет, изиграна от @matildadeangelis в новия сериал на @netflixit, посветен на живота на първата жена, която влиза в Адвокатската колегия на Италия, давайки глас на еманципацията на жените през XIX век.

За костюмите Стефано Чамити избра някои

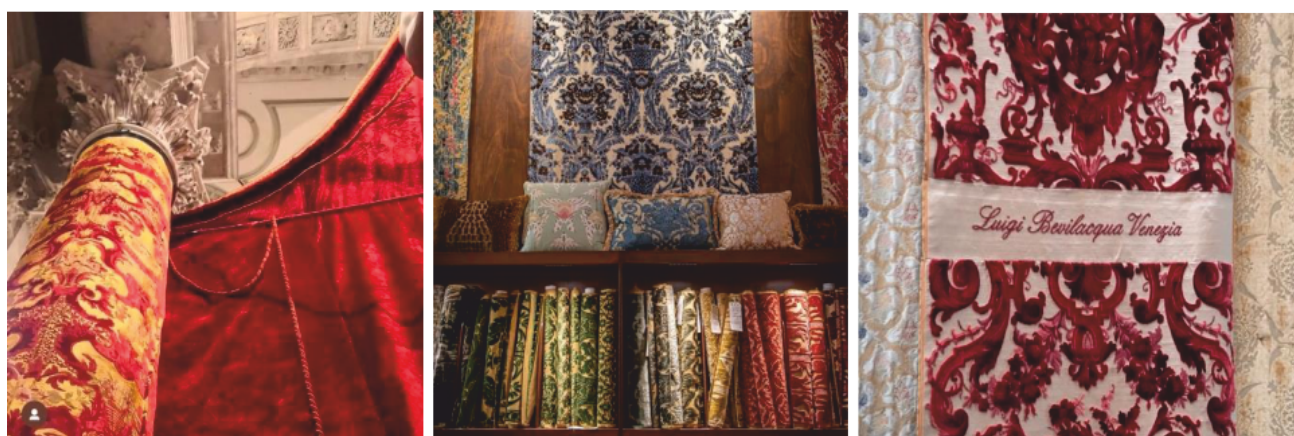

от емблематичните тъкани на **Tessiture Bevilacqua Venezia** – венецианско майсторство, което е част от **#venicefashionweek**. Снимки от акаунта **@tessiturebevilacqua**.

https://www.instagram.com/p/CpC99hVq4GW/?img_index=8&igsh=MXB6M3FnczR4czA1ZQ==

Lunardelli Venezia и **Tessitura Luigi Bevilacqua**:

Пример за венецианска марка за интериорен дизайн използваща текстил на **Tessitura Luigi Bevilacqua**. https://www.instagram.com/lunardelli_venezia/

Институт PANTONE е атестат за участие в последните цветови тенденции, валидни за световните модни стандарти и **Tessitura Luigi Bevilacqua**, с цялата си вековна история е в предните редици.

[HTTPS://WWW.INSTAGRAM.COM/TESSITUREBEVILACQUA/](https://www.instagram.com/tessiturabevillacqua/)

REFERENCES / БИБЛИОГРАФИЯ

A DRESS FOR VENICE: WHEN A PRECIOUS PAST MEETS A GREEN FUTURE

15/4/2022,

Достъпно:

<https://www.luigi-bevilacqua.com/en/a-dress-for-venice-exhibition-2022/>

Baker, K. American Vogue and Sustainable Fashion (1990-2015): A Multimodal Critical Discourse Analysis, Clothing and Textiles Research Journal, West Virginia University. 2019.

Collins, M. The Power Behind What We Buy, What We Do, and Who We Want to Be Hardcover. 2023.

ENEZIADA VIVERE

Достъпно:

press@vенеziadavivere.com

Достъпно:

[HTTPS://WWW.INSTAGRAM.COM/TESSITUREBEVILACQUA/](https://www.instagram.com/TESSITUREBEVILACQUA/)
VENICE FASHION WEEK

Достъпно:

<https://www.instagram.com/venicefashionweek/?hl=bg>

https://www.instagram.com/p/CpC99hVq4GW/?img_index=3&igsh=MXB6M3FnczR4czA1ZQ%3D%3D

Достъпно:

https://www.google.com/search?q=fashion+week+in+venice&client=safari&sca_esv=d1274fad44c47b5c&channel=iphone_bm&sxsrf=AHn8zqShj3l-dX738T_JacTssAB3VUUw%3A1739339512261&ei=DasZ9bWD66Hxc8PtvCEuA4&oq=fashion+week+in+Venice&gs_lp=Egxnd3Mtd2l6LXNlcniAIFmZhc2hpb24gd2VlayBpbjBWZW5pY2UqAggAMgYQABgWGB4yBRAAGO8FMgUQABjvBTIFEAAy7wUyBRAAGO8FSIFiUKwHWM1LcAF4AZABAjgBeKAB9AeqAQM2LjS4AQHIAQD4AQGYAgugAr4IwgIKEAAYsAMY1gQYR8ICDRAAGIAEGLADGEMYigXCAgUQABiABMICChAAGIAEGEMYig

XCAggQABiABBjLAcICCBAAAGBYChgemAMAiAYBkAYKkgcDMY44oAeUMg&scient=gws-wiz-serp

IMAGES / ВИЗУАЛИЗАЦИИ

https://www.instagram.com/p/CpC99hVq4GW/?img_index=8&igsh=MXB6M3FnczR4czA1ZQ==

https://www.instagram.com/lunardelli_venezia/

<https://www.luigi-bevilacqua.com/en/a-dress-for-venice-exhibition-2022/> Фото: Луиджи Чуфреда, Сетимо Канатела, Марта Форментело за Venezia da Vivere